

ПРИКАЗ КЊИГЕ

Наслов: INDUSTRIAL ORGANIZATION: *Competition, Strategy, Policy*
Аутори: John Lipczynski, John Wilson and John Goddard
Издавач: Pearson Education Limited, Prentice Hall, London
Година издања: 2005.
Број страница: 780

1. УВОД

Индустријска организација као дисциплина добија на значају још шездесетих година прошлог века у развијеним земљама Европе и САД-а. Највећа достигнућа на том пољу углавном су везана за САД, земље Европске уније (нпр. Велика Британија, Немачка, Француска итд.) и Јапана (у новије време Кина и Русија). Данас је ова дисциплина веома битна код великог броја цивилизованих земаља, посебно у остваривању једног од најзначајнијих циљева развоја – по-бољшања привредног раста. Књига *Industrial Organization: Competition, Strategy, Policy* представља значајан темељ и извор за проучавање индустријске организације, конкуренције, картела и картелског понашања итд. У књизи се као базни ослонац користи микроекономска анализа уз паралелну примену *cost-effectiveness*, *cost-benefit* и других анализа. Она проучава индустријску организацију, пружа на увид најновије теорије о индустријској организацији и проучава емпиријске до-казе који се тичу стратегије, понашања и перформанси компанија и индустрија у свету. Овде је, такође, посебан акценат стављен на историјски развој индустријске организације са циљем бољег упознавања са датом проблематиком. Наиме, књига рефлектује развој предметне тематике од њеног зачећа кроз класичне теорије фирме, затим кроз њено признавање као поддисциплине у оквиру економије средином двадесетог века, па све до данас. Последњих неколико деценија индустријска организација пружа велики допринос економском истраживању на пољу теорије игара, информационе теорије, организационе теорије и анализе трансакционих трошкова. Књига садржи 47 стварних примера који су искориштени за илустрацију „стварног света“ апликације теоријског и емпиријског истраживања у индустријској организацији. Већина илустрација које су кориштене у овој књизи првобитно су биле објављене у *Financial Times*-у. Веома је битно нагласити да се

¹ Виши асистент, Економски факултет Универзитета у И. Сарајеву, Ул. Алексе Шантића 3, Пале;
E-mail: rebicmladen@yahoo.co.uk;

већина тих илустрација фокусира на кључне секторе модерне економије, као што је то информациона технологија и телекомуникације (*Microsoft, eBay, 3G mobile phones technology, open source*), банкарство и финансијске услуге (комерцијално банкарство). Укратко, аутори књиге су успели да на једном месту пруже свеобухватан приказ проблематике индустријске организације.

2. СИНТЕТИЗОВАНИ ПРИКАЗ КЊИГЕ

2.1. Структура књиге

Књигу *Industrial Organization: Competition, Strategy, Policy* написали су John Lipczynski, John Wilson и John Goddard, а објављена је у Pearson Education Limited-у, Prentice Hall, Лондон, 2005. године.

Тема је разрађена на 780 страница и све је поткрепљено примерима из праксе, што омогућава лако схватање. Текст је пропраћен сликама, графиконима и табелама, што доприноси бољем разумевању теме. Подељена је на четири дела од којих први садржи три поглавља, други шест, трећи седам и четврти два поглавља (укупно осамнаест поглавља). Једноставна и прегледна структура књиге, која је у потпуности прилагођена кориснику, омогућује готово тренутан приступ свим потребним информацијама. Аутори користе врло приступачне изразе и реченичне формулације, чиме не само да успевају приближити поједине теме широком кругу корисника, већ својим концизним опсервацијама дају до знања како циљ књиге није импресионирање читаоца стилем писања него на једноставан начин приказати комплексну целину као што је индустријска организација. На почетку сваког дела књиге дат је сажетак поглавља која се у њему налазе, док се на крају сваког поглавља налази сажетак пропраћен питањима за расправу на задату тематску целину. Књига завршава скупом кориштених појмова и наведеним кориштеним изворима, а намењена је ширем аудиторијуму: студентима и менаџерима. Књига садржи 38 табела, 121 слику – графикон и 47 илустрација.

2.2. Анализа структуре и садржаја

Књига *Industrial Organization: Competition, Strategy, Policy* је подељена на четири дела. У првом делу, *Теоретске основе*, поглавље бр. 1 упознаје нас са кључним елементима индустријске организације, почевши са парадигмом структура – понашање – перформансе која представља интелектуалну базу за рани развој индустријске организације као одвојене поддисциплине у оквиру економије. Поглавље бр. 2 анализира срж микроекономске теорије из које су се развиле многе раније и модерне теорије индустријске организације. Поглавље бр. 3 проучава број алтернативних теорија понашања фирме, укључујући неокласичне, менаџерске и бихевиористичке теорије, као и перспективе које проистичу из анализе трансакционих трошкова.

Други део, *Анализа индустријске структуре*, поглавља бр. 4 и 5 анализирају модел олигополске структуре без тајног уговарања и модел олигополске структуре са тајним уговарањем. Реч је о тржишној структури чија је најзна-

чајнија карактеристика мали број независних, конкурентних фирми. Поглавље бр. 6 проучава практичне аспекте дефиниције индустрије и мерења броја и величине дистрибуције фирми у оквиру дате индустријске гране, тј. реч је о мерењу индустријске или продавачке концентрације. Поглавље бр. 7 анализира детерминанте продавачке концентрације. Поглавље бр. 8 проучава још један битан атрибут индустријске структуре: баријере уласку на тржиште. Поглавље бр. 9 обезбеђује везу између другог и трећег дела књиге, тако што описује: еволуцију индустријске организације изван граница парадигме структура – понашање – перформансе, развој нових метода и приступа, које су заједно сумиране на једну адресу која носи име „нова индустријска организација“.

Трећи део, *Анализа стратешких активности фирми*, фокус усмерава са индустријске структуре ка новим теоријама индустријске организације које наглашавају значај понашања и доношења стратешких одлука на нивоу фирме. Поглавље бр. 10 анализира различите ценовне политике, укључујући ценовну дискриминацију и трансферне цене. У овом поглављу се такође придаје велики значај растућој употреби аукција као методе за алокацију ресурса. Поглавље бр. 11 проучава економску теорију аукција. Даље, у трећем делу књиге, пажња се усмерава према најзначајнијим неценовним стратегијама које могу бити примењене од стране фирми, у циљу побољшања сопствене профитабилности или због остваривања конкурентске предности у односу на своје ривале. Поглавља бр. 12 и 13 анализирају диференцијацију производа и рекламирање фирми. Поглавље бр. 14 обрађује истраживање и развој, иновације и технолошки прогрес. Поглавље бр. 15 проучава вертикалне интеграције и вертикална ограничења. На крају, поглавље бр. 16 анализира диверзификацију и мерцере конгломерате.

Четврти део, *Анализа јавне политике*, поглавље бр. 17 проучава конкуренцијску политику, укључујући и владину политику против монополског понашања, других начина ограничавања конкуренције и мерцера. Поглавље бр. 18 се бави анализом регулације, где се посебан значај придаје анализирању активности и пословних пракси недавно приватизованих јавних компанија (реч је о компанијама које пружају следеће услуге: гас, струја, вода итд.) и других природних монопола.

3. КРИТИЧКА ОЦЕНА

3.1. Наслов

Основна два обележја наслова су јасноћа и актуелност. Наслов књиге упућује на тематику књиге, а то је упознавање са основним начелима проблематике индустријске организације у свету. Наслов је актуелан и јасан и као такав у потпуности одговара садржају дела. У основи, наслов са поднасловом поближе објашњава целокупан садржај дела те уједно упућује и на обим истраживања.

3.2. Актуелност тематике

Садржај дела јасно одражава актуелност тематике, јер се велики број земаља у свету активно суочава са проблематиком индустријске организације (антиконкуренцијско понашање, картели, мерџери, регулације итд.). Највећи број илустрација описује догађаје који су се недавно догодили, што доприноси већој актуелности књиге. Посебно треба истаћи да књига поседује свој [website: www.pearsoned.co.uk/lipczynski](http://www.pearsoned.co.uk/lipczynski), на коме се могу наћи разни материјали за подршку у облику PowerPoint слајдова и одговора на разна питања. Website такође садржи и линкове за друге релевантне интернет странице.

3.3. Терминологија, стил и језик

Књигу карактерише прилична детаљност која је и својствена стилу ове књиге. Књига је намењена студентима и пословним практичарима у сврху бољег разумевања основних начела и правила индустријске организације у контексту потпунијег упознавања савременог конкуренцијског понашања. На крају, можемо рећи да књига располаже са импресивном техничком презентацијом многих теорија индустријске организације које су утемељене на микроекономској анализи. У контексту терминологије, стила и језика у оригиналном делу нема примедби.

3.4. Литература

Књига на крају садржи попис литературе за подручје индустријске организације која може бити од велике користи истраживачима ове проблематике. Списак литературе је наведен по поглављима на принципу „ко жели знати више“ како би се заинтересовани за поједине сегменте књиге могли о њима више информисати.

4. ЗАКЉУЧАК

Конкретним и релевантним примерима у сваком поглављу аутори успевају приближити најзахтевније анализе, теорије и политику индустријске организације. Овде треба навести и много додатних информација и упутства на крају сваког поглавља. Управо је такав начин писања веома вредан и вишеструко олакшава повезивање појединих делова књиге. Књига *Industrial Organization: Competition, Strategy, Policy* изворна је литература за озбиљније проучавање функционисања и проблематике индустријске организације, али може користити и онима који се по први пут сусрећу са датом тематиком. Овде је реч о дисциплини која свакако заслужује посебну пажњу у сваком друштву, а посебно у земљама као што је Босна и Херцеговина.

Mladen Rebić

BOOK REVIEW

Title: INDUSTRIAL ORGANIZATION: Competition, Strategy, Policy
Authors: John Lipczynski, John Wilson and John Goddard
Publisher: Pearson Education Limited, Prentice Hall, London
Published in: 2005.
Pages: 780